

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра сучасної української мови



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декаан філологічного факультету

Ярослав РЕДЬКВА

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ТИПОЛОГІЯ МОВНИХ ПОМИЛОК
(вибіркова)

Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Українська мова та література)
Спеціальність	A4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	A Освіта
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Факультет	філологічний
Мова навчання	українська

Чернівці 2025 рік

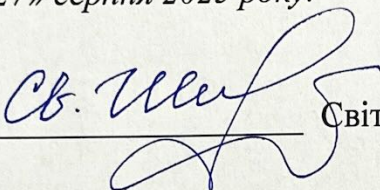
Робоча програма навчальної дисципліни «Типологія мовних помилок» складена відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова та література).

Розробник: Шатілова Наталія Олександрівна – асистент кафедри сучасної української мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Викладач: Шатілова Наталія Олександрівна – асистент кафедри сучасної української мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови.
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року.

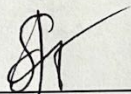
Завідувач кафедри



Світлана ШАБАТ-САВКА

Схвалено методичною радою філологічного факультету.
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року.

Голова методичної ради факультету



Алла АНТОФІЙЧУК

У контексті компетентнісної парадигми сучасної мовної освіти та динаміки розширення комунікативного простору сьогодення особливої актуальності набуває формування мовно-комунікативної компетентності студентів, зокрема удосконалення їх мовної грамотності – важливого маркера не лише культури мовлення людини, а й рівня її мовної свідомості та інтелектуального розвитку загалом. Навчальна дисципліна «Типологія мовних помилок» входить до вибіркового освітніх компонент ОПП «Середня освіта (Українська мова та література)» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Мета навчальної дисципліни – навчити студентів виявляти, аналізувати й виправляти типові мовні помилки (орфографічні, лексичні, морфологічні, синтаксичні, пунктуаційні), стежити за дотриманням мовних норм української мови, уникати анормативів у подальшій мовленнєвій практиці.

Знання про систему мовних помилок, уміння правильно оформляти своє і чуже висловлення в усній і писемній формі стане надійним підґрунтям удосконалення мовно-комунікативної компетентності майбутніх учителів української мови та фахівців-філологів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть набути таких **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність формувати та розвивати мовно-комунікативні вміння та навички здобувачів освіти державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність здобувачів освіти до само- та взаємооцінювання результатів навчання. Здатність формувати їхні ціннісні ставлення, забезпечуючи безперервний професійний розвиток.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 2. Здатність інтегрувати теоретичні та практичні знання для здійснення наукового аналізу і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 9. Здатність організовувати навчальний процес з української мови та літератури на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; проектувати та організовувати навчальний процес на рівні предмета мовно-літературної галузі розділу, теми, уроку, педагогічної ситуації.

ФК 12. Здатність консультувати суб'єктів педагогічного впливу (учнів, батьків) щодо освітніх і культурних проблем, дотримання норм літературної мови, проблем культури мови та мовної політики держави.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Демонструвати належний рівень володіння державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в науковому спілкуванні; презентувати результати досліджень державною мовою.

ПРН 5. Проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати процес

самоосвіти, власну навчально-педагогічну та науково-професійну діяльність, вибудовуючи та втілюючи в життя стратегію саморозвитку й професійного самовдосконалення.

ПРН 9. Аналізувати та критично оцінювати власну професійно-педагогічну діяльність, підвищувати свій професійний рівень впродовж життя; демонструвати вміння працювати в команді, організувати індивідуальну і групову роботу, аналізувати та оцінювати її ефективність.

ПРН 12. Доступно й аргументовано пояснювати учасникам освітнього процесу сутність конкретних філологічних питань, формулювати та обґрунтовувати власний погляд на них.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	2	10	12	-	-	68		залік
Заочна	1	1	3	90	2	2	4			84		залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		лекц.	практ.	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	практ.	лаб.	інд.	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. «Помилка як об'єкт лінгвоаналізу»														
Тема 1. Помилки як об'єкт наукового вивчення.	10	2				8	10						10	
Тема 2. Лінгвістична класифікація помилок.	14	2	2			10	11	1					10	

Тема 3. Методика роботи над помилками на уроках української мови.	12	2				10	11	1				10
<i>Разом за ЗМ 1</i>	36	6	2			28	32	2				30
Змістовий модуль 2. «Типи мовних помилок в писемному тексті»												
Тема 4. Орфографічні помилки.	12		2			10	15		1			14
Тема 5. Лексичні помилки.	14	2	2			10	15		1			14
Тема 6. Граматичні помилки.	16	2	4			10	14		1			13
Тема 7. Пунктуаційні помилки.	12		2			10	14		1			13
<i>Разом за ЗМ 2</i>	54	4	10			40	58		4			
Усього годин	90	10	12			68	90	2	4			84

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми
1.	Помилки як об'єкт наукового вивчення. ПЛАН 1. Помилка як основне поняття курсу. 2. Поняття мовної норми і мовної помилки. 3. Поняття мовно-комунікативної компетентності. 4. Лінгводидактичний аспект вивчення помилок. 5. Причини виникнення мовних помилок. 6. Основні способи запобігання помилкам.
2.	Лінгвістична класифікація помилок. ПЛАН 1. Типи помилок за співвіднесеністю з рівнем мовної системи. 2. Типи помилок за формою комунікації. 3. Типи помилок за значущістю для рівня грамотності. 4. Типи помилок за частотністю і повторюваністю. 5. Типи помилок за лінгвістичною природою. 6. Шкільна класифікація помилок.
3.	Методика роботи над помилками на уроках української мови. ПЛАН 1. Види письмових робіт учнів ЗЗСО.

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Вимоги до перевірки зошитів з української мови. 3. Критерії оцінювання письмових робіт учнів ЗЗСО. 4. Алгоритм проведення роботи над помилками. 5. Форми роботи над попередженням помилок.
4.	<p>Лексичні помилки. ПЛАН</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття про лексичну норму та лексичну помилку. 2. Різновиди лексичних анормативів. 3. Найбільш частотні лексичні помилки.
5.	<p>Граматичні помилки. ПЛАН</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття про морфологічну норму та морфологічну помилку. Типові морфологічні помилки. 2. Поняття про синтаксичну норму та синтаксичну помилку. Типові синтаксичні помилки.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ з/п	Назва теми
1.	<p>Шкільна класифікація помилок</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Змістові помилки. 2. Лексичні (мовленнєві) помилки. 3. Граматичні помилки. 4. Орфографічні помилки. 5. Пунктуаційні помилки.
2.	<p>Орфографічні помилки</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Власне орфографічні помилки. <ul style="list-style-type: none"> 1.1. Помилки, пов'язані з літерними орфограмами. 1.2. Помилки, пов'язані з нелітерними орфограмами. 2. Невласне орфографічні помилки. 3. Нова редакція «Українського правопису»: основні зміни й типові помилки. 4. Аналіз типових орфографічних помилок у шкільних завданнях (ЗНО, НМТ, ДПА та ін.).
3.	<p>Лексичні помилки</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Невиправдані тавтологія та багатослів'я. 2. Типологічні випадки плеоназму. 3. Сплутування семантики паронімів. 4. Порушення лексичної сполучуваності слів (семантична несумісність лексем). 5. Помилки у використанні міжмовних омонімів.

	6. Використання суржикових слів. 7. Некоректне вживання фразеологізмів. 8. Аналіз типових лексичних помилок у шкільних завданнях (ЗНО, НМТ, ДПА та ін.).
4.	Морфологічні помилки. 1. Типові помилки у функціюванні та словозміні іменників. 2. Типові помилки у ступенюванні прикметників та прислівників. 3. Помилки у словозміні числівників та в сполученнях числівників з іменниками. 4. Порушення у вживанні займенників. 5. Помилки в системі дієслівних форм. 6. Аналіз типових морфологічних помилок у шкільних завданнях (ЗНО, НМТ, ДПА та ін.)
5.	Синтаксичні помилки 1. Анормативи в словосполученнях, організованих зв'язком керування. 2. Типові помилки у функціюванні прийменників. 3. Помилки в координації підмета з присудком, іменників із означеннями. 4. Типові синтаксичні помилки в простому ускладненому реченні (у використанні однорідних членів, дієприслівникових зворотів тощо). 5. Типові синтаксичні помилки на рівні складного речення та складного синтаксичного цілого. 6. Аналіз типових синтаксичних помилок у шкільних завданнях (ЗНО, НМТ, ДПА та ін.).
6.	Пунктуаційні помилки <i>Вид роботи: аналіз типових пунктуаційних помилок.</i> 1. Помилки, пов'язані з пропущеним розділовим знаком. 2. Помилки, пов'язані із зайвим розділовим знаком. 3. Помилки, що пов'язані з уживанням не того розділового знака, який необхідний в конкретному випадку. 4. Аналіз типових пунктуаційних помилок у шкільних завданнях (ЗНО, НМТ, ДПА та ін.).

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота здобувачів освіти під час вивчення освітнього компонента «Типологія мовних помилок» складається з таких видів:

№ з/п	Види завдань
1.	Опрацювання рекомендованої до кожної теми літератури.
2.	Виконання домашніх завдань практичного характеру до кожної теми.

3.	Робота з підручниками з української мови для ЗЗСО.
4.	Виписування ілюстративного матеріалу з текстів різних стилів української мови.
5.	Редагування текстів з метою відпрацювання умінь і навичок з вивчених тем.
6.	Ведення власного зошита обліку різнотипних мовних помилок та здійснювати їх самоаналіз з метою вдосконалення умінь і навичок з вивчених тем.
6.	Робота з електронною сторінкою курсу в системі Moodle та інтернет-джерелами.
7.	Самостійне поглиблене опрацювання тем освітнього компонента згідно з навчально-тематичним планом.
8.	<i>Індивідуальний творчий проєкт</i> : створити пам'ятку для майбутніх фахівців «Найпоширеніші помилки в інтернет-текстах» (тип помилок – на вибір студента).

Методи навчання

У процесі вивчення теоретично-практичного курсу «Типологія мовних помилок» застосовуємо технології особистісно орієнтованого, диференційованого, кооперативного, проблемно-розвивального, інтерактивного, дистанційного навчання.

Методи і прийоми організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності спрямовані на формування програмних компетентностей студентів:

1) *інформаційно-рецептивний*: лекція (традиційна, лекція-презентація), бесіда (вступна, бесіда-повідомлення, бесіда-повторення, контрольна-корекційна, евристична), пояснення, навчальна дискусія;

2) *робота з навчальним текстом та інтернет-ресурсами*: робота з текстом чинного «Українського правопису», опрацювання навчальної літератури та інформаційних онлайн-ресурсів;

3) *наочні методи*: ілюстрація, демонстрація (зокрема за допомогою цифрових технологій), самостійне спостереження над мовними явищами в поєднанні із *дидактичними прийомами мисленнєвого характеру* – аналіз, узагальнення, систематизація, порівняння, класифікація, конкретизація;

4) *спонукально-репродуктивний*: метод практичних вправ (тренувальних, творчих, контрольних), що сприяють виробленню необхідних умінь і навичок (різні види диктантів, мовний аналіз; редагування тексту, довільне письмо – добір різностильових контекстів тощо);

5) *творчо-пошуковий та проблемний методи*: метод проєктів, самостійна робота пошукового характеру – підбір і аналітичний огляд джерел інформації, аналіз, опис і виклад проблемного питання, мультимедійна презентація результатів індивідуальної чи спільної проєктної діяльності;

б) *інтерактивні методи*: робота в парах, робота в малих групах, взаємооцінювання, взаємоперевірка, мозкова атака, метод ПРЕС, лінгвістичний двобій, рольове моделювання, я – редактор, мікрофон, незакінчене речення тощо.

Система контролю та оцінювання

Комплексний контроль теоретичних знань, практичних умінь і фахових навичок студентів здійснюємо на основі результатів поточного та підсумкового контролю.

Форми поточного контролю: спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів та їхня участь в обговоренні проблемних питань, усні й письмові відповіді на питання, виконання домашніх завдань, робота з навчально-методичною літературою, лінгвістичний коментар під час виконання практичних вправ, самостійні роботи, різні види диктантів, тестування.

Форми підсумкового контролю: залік.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Загальна кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни, складає **100 балів**, з яких **60 балів** – під час поточного контролю і **40 балів** – під час підсумкового контролю (заліку).

Поточне оцінювання (аудиторна і самостійна робота)		Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		
30 балів	30 балів	40	100
Аудиторна і самостійна робота – 20 б. Модульна контрольна робота – 10 б.	Аудиторна і самостійна робота – 20 б. Модульна контрольна робота – 10 б.	Тестовий контроль: 40 тестів (1 тест – 1 б.)	60+40=100

Система оцінювання знань є накопичувальною і охоплює суму балів за різними видами здійсненого контролю.

Накопичення рейтингових балів у межах змістових модулів передбачає:

- відвідування (очне / дистанційне) лекційних і практичних занять;
- активність на практичних заняттях;
- якість підготовки до навчальних занять;
- належне виконання завдань практичного, творчого, пошукового характеру на засадах академічної доброчесності;
- написання модульних контрольних робіт.

Оцінювання усної відповіді враховує:

- повноту розкриття питання;
- логічність і послідовність викладу;

- добір влучних прикладів і коментування мовних фактів;
- культуру мовлення;
- упевненість та аргументованість;
- уміння аналітично мислити, порівнювати й робити висновки.

Оцінювання індивідуальних завдань урахує:

- своєчасність виконання завдання;
- обсяг і якість виконання завдання;
- академічну доброчесність (самостійне виконання);
- творчий підхід та ініціативність у навчальній діяльності;
- якість підготовки матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки, різних технічних засобів (слайдів, таблиць, схем тощо).

За **усну/ письмову відповідь** на практичному занятті студент може отримати 3 бали: «3» – якщо вичерпно й грамотно відповів на питання; «2» – якщо правильно відповів на питання, але припустився кількох змістових неточностей, орфографічних, пунктуаційних чи стилістичних помилок; «1» – якщо не повністю відповів на питання; «0» – якщо не відповів на питання.

За **виконання письмового практичного завдання** студент може отримати 5 балів: «5» – за умови бездоганного виконання; «4» – якщо припустився однієї помилки; «3» – 2 помилки; «2» – 3 помилки; «1» – 4 помилки; «0» – понад 4 помилки.

Оцінювання письмових самостійних / контрольних робіт:

«А»: робота засвідчує ґрунтовні, системні знання з теми чи змістового модуля, не містить помилок у поясненні мовних явищ.

«В»: робота засвідчує добрі знання з теми чи змістового модуля, містить не більше двох помилок у поясненні мовних явищ;

«С»: робота засвідчує належні знання з теми чи змістового модуля, містить не більше чотирьох помилок у поясненні мовних явищ;

«D»: робота засвідчує достатні знання з теми чи змістового модуля, містить 5–6 помилок у поясненні мовних явищ;

«Е»: робота засвідчує фрагментарні знання з теми чи змістового модуля, містить більше семи помилок у поясненні мовних явищ.

Незараховано роботу студентів, який допускає під час виконання мовного аналізу більш ніж 50% помилок, засвідчуючи незнання програмового матеріалу з теми чи змістового модуля.

Критерії оцінювання тестових завдань:

«А»: 100–90% правильних відповідей.

«В»: 89–80% правильних відповідей.

«С»: 79–70% правильних відповідей.

«D»: 69–60% правильних відповідей.

«Е»: 59–50% правильних відповідей.

Незараховано – менше 50% правильних відповідей.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється в режимі автоматизованої комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить **40 балів** (1 тест – 1 бал).

Критерії підсумкового оцінювання

Оцінювання рівня та якості знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється з врахуванням індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації.

Оцінку «зараховано» («А») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **90–100** від максимальної кількості можливих, зокрема: ґрунтовно засвоїли норми української мови, опрацювали рекомендовану літературу; вільно оперують теоретичним матеріалом, опанували термінологію курсу, систематично готувалися до практичних занять і виконували домашні завдання; виявили відмінні навички мовного аналізу, уміють знаходити різнотипні помилки в реченні чи тексті й чітко аргументують свій вибір; глибоко опрацювали завдання, винесені на самостійне опрацювання; успішно написали модульні контрольні роботи; повністю розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («В») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **80–89** від максимальної кількості можливих, зокрема: добре засвоїли норми української мови, опрацювали рекомендовану літературу, продемонстрували знання теоретичного матеріалу, добре опанували відповідну термінологію; активно готувалися до практичних занять та систематично виконували домашні завдання; можуть виявити різнотипні аномалії у реченні і тексті; вміють виправити й пояснити допущені помилки; виявили добрі навички мовного аналізу, допускаючи окремі неточності; працювали над самостійною роботою; добре написали модульні контрольні роботи; розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («С») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **70–79** від максимальної кількості можливих, зокрема: частково засвоїли норми української мови, продемонстрували знання теоретичного матеріалу на репродуктивному рівні, частково опанували відповідну наукову термінологію, уміють застосовувати знання на практиці; працювали на практичних заняттях, загалом виконували домашні завдання; виявляють і коментують різнотипні аномалії в реченні, допускають помилки, але уміють аргументовано їх виправити; виявили необхідні навички мовного аналізу речення і тексту; добре написали модульні контрольні роботи; належно розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («D») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **60–69** від максимальної кількості можливих, зокрема: фрагментарно опанували програмовий матеріал, мають досить поверхневі знання щодо норм української мови; обмежилися мінімальним опрацюванням рекомендованої

літератури; пасивно поводити себе під час роботи на практичних заняттях, не виявили належних навичок аналізу анормативів та бажання до самостійної роботи; допускають різнорівневі помилки, плутаються в пунктуаційних правилах; написали модульні контрольні роботи на достатньому рівні; не повністю розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («Е») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **50–59** від максимальної кількості можливих, зокрема: відвідували навчальні заняття, але обмежилися опосередкованим вивченням програмового матеріалу та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури; пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок різнорівневих помилок та бажання до самостійної роботи; виконали модульні контрольні роботи на задовільному рівні; фрагментарно розуміються в питаннях, винесених на підсумковий контроль.

Оцінку «незараховано» («FX») з можливістю повторного складання отримують студенти, які набрали загальну суму балів **35–49** від максимальної кількості можливих, зокрема: не відвідували частину аудиторних занять; пасивно поводити на практичних заняттях, не виявили належних навичок мовного аналізу речення й тексту та бажання до самостійної роботи; не опрацювали рекомендованої літератури, у зв'язку з цим не орієнтуються в програмовому матеріалі; допускають помилки в тексті, не орієнтуються в чинних мовних нормах, не знають правил; не виконали модульні контрольні роботи; повністю не розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку «незараховано» («F») з обов'язковим повторним курсом отримують студенти, які набрали загальну суму балів **1–34** від максимальної кількості можливих, зокрема: не відвідували аудиторних занять; не виявили бажання до самостійної роботи; не опрацювали рекомендованої літератури, не володіють мовною грамотністю; не могли відповісти на поставлені питання під час підсумкового контролю, фактично не засвоїли програму курсу.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100- бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90–100	Зараховано	A	відмінно
80–89		B	дуже добре
70–79		C	добре
60–69		D	задовільно
50–59		E	достатньо
35–49	Незараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним

			опрацюванням освітнього компонента до перескладання
--	--	--	---

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. У чому виявляється мовно-комунікативна компетентність?
2. Охарактеризуйте зв'язок виникнення мовних помилок із нормативністю мовлення.
3. Як пояснює сучасна наука появу помилок?
4. Охарактеризуйте внесок представників різних шкіл і напрямків у вивчення помилок.
5. Назвіть критерії класифікації помилок.
6. Назвіть типи мовних помилок за співвіднесеністю їх із рівнем мовної системи. Наведіть приклади.
7. Назвіть типи комунікативних помилок. Наведіть приклади.
8. Охарактеризуйте фактичні помилки. Наведіть приклади.
9. Проаналізуйте логічні помилки. Наведіть приклади.
10. Назвіть критерії розмежування грубих і негрубих помилок.
11. Назвіть найтипівші помилки, пов'язані з літерними орфограмами.
12. Назвіть найтипівші помилки пов'язані з нелітерними орфограмами.
13. Наведіть приклади помилок, пов'язаних з пропущеним розділовим знаком.
14. Наведіть приклади помилок, пов'язаних, пов'язані із зайвим розділовим знаком.
15. Наведіть приклади помилок, пов'язаних з уживанням не того розділового знака, який необхідний в конкретному випадку.
16. Охарактеризуйте тавтологію та багатослів'я як види лексичних помилок.
17. Назвіть типологічні випадки плеоназму.
18. Що таке пароніми, які лексичні помилки пов'язані з такими словами?
19. Порухення лексичної сполучуваності слів (семантична несумісність лексем).
20. Які помилки у використанні міжмовних омонімів вам відомі?
21. Охарактеризуйте використання суржикових слів як лексичну помилку.
22. Наведіть приклади некоректного вживання фразеологізмів.
23. Проаналізуйте типові помилки у функціонуванні та словозміні іменників.
24. Які помилки у ступенюванні прикметників та прислівників трапляються найчастіше.
25. Окресліть типові помилки у числівниковому слововживанні
26. З'ясуйте типові порушення у вживанні займенникових форм.
27. Назвіть приклади помилкового вживання дієслівних форм.
28. Які анормативи трапляються в словосполученнях, організованих зв'язком керування.

29. Схарактеризуйте типові помилки у функціюванні прийменників.
30. Сформулюйте правила координації підмета з присудком, іменників із означеннями.
31. Назвіть типові синтаксичні помилки в простому неускладненому реченні.
32. Назвіть типові синтаксичні помилки в простому ускладненому реченні.
33. Назвіть типові синтаксичні помилки в складному реченні.
34. Назвіть причини появи орфоепічних помилок. Наведіть приклади.
35. Як помилки називають акцентуаційними. Назвіть типові приклади порушення акцентуаційних норм.
36. Назвіть слова з подвійним наголосом в українській мові.
37. Які помилки належать до стилістичних? Наведіть приклади.
38. Окресліть термінологічний обшир поняття «синкретична помилка».
39. Охарактеризуйте шкільну класифікацію помилок.
40. Проаналізуйте критерії оцінювання письмових робіт у ЗЗСО.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти» (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Основна

1. Бардакова Ю. Уживаймо влучно, або Як уникнути найпоширеніших помилок. Київ : Основа, 2021. 144 с.
2. Береза Т. Скажи мені українською. Київ : Априорі, 2023. 456 с.
3. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення : Ін-т укр. мови НАН України. Київ : КММ, 2019. 208 с.
4. Данчук Ю. Українська, що надихає. Говоримо й пишемо правильно. 2022. 128 с.
5. Куляс П. П. Типологія помилок : підручник-монографія : кн. для ред. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 463 с.
6. Мінчак Г. Б. Типологія помилок : навчально-методичний посібник. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2023. 136 с.

7. Сіранчук Н. М. Класифікація мовленнєвих помилок і недоліків у методиці навчання української мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2017. Вип. 68. С. 160–165.

8. Фурса С. Рекомендації щодо уникнення типових мовностилістичних помилок у науково-дослідницьких роботах. Київ, 2022. 14 с.

9. Шатілова Н.О. Культура наукового тексту: типові помилки в різножанрових роботах студентів-філологів. *Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. Серія «Історичні та філологічні науки» // Current issues of Social studies and History of Medicine. Joint Ukrainian-Romanian scientific journal. Series «Historical and philological sciences»* / Редколегія: А. Мойсей, Ш. Пуріч. Чернівці–Сучава: БДМУ. 2025. № 1 (39). С. 349–153.

Допоміжна

1. Авраменко О. БУЛО – СТАЛО. Зміни в правописі з української мови. К. : Даринка, 2019. 45 с.

2. Авраменко О. 100 експрес-уроків української. Київ: #книголав, 2016. 192 с.

3. Сербенська О. Антисуржик: Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити : посібник. Київ : Апріорі, 2023. 304 с.

4. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 284 с.

5. Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова : практичний словничок-довідник. 2-е вид., випр. і доп. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 68 с.

6. Дворецька Ю. Помилкаріум. Моя українська правильна та вишукана. Харків : Вид. група «Основа», 2021. 128 с. (Серія «Візуалізований довідник»).

7. Калинич Л. Словник з лексичних помилок та вправи на редагування. Харків : ТО «Соняшник», 2018.

8. Масенко Л. Т. Суржик: між мовою і язиком. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 135 с.

9. Мацько Л.І. Українська мова в освітньому просторі : навч. посібн. для студентів-філологів осв.-кваліф. рівня «Магістр». Київ : Вид. НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. 607 с.

10. Полковенко Т В. Редагування науково-популярних текстів: практ. посіб. Київ : Київський міжнародний університет, 2019. 160 с.

11. Русецька О. Б. Типологія та стан редагування помилок у сучасних книжкових виданнях. *Наукові записки Інституту журналістики Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка*. Том. 55. Київ, 2014. С. 146–150.

Інформаційні ресурси

1. Mova.info. Лінгвістичний портал. URL: <http://www.mova.info/>
2. Культура мови на щодень : Довідково-інформаційна система / Інститут української мови НАН України. Київ. 2010. URL: <http://bit.ly/33ev57P>
3. Освітній проєкт «Мова – ДНК нації». URL: <https://ukr-mova.in.ua>
4. Освітня платформа «ДисКурс». URL: <https://dyskurs.net/>
5. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради. URL: <http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com/>
6. Тренажер з правопису української мови. URL: <https://webpen.com.ua/>
7. Український правопис. Київ: Наук. думка, 2020. 393 с. URL: <https://mova.gov.ua/storage/app/sites/19/standarty/pravopys/ukr.pravopys-2019.pdf>
8. Фаріон І. Типові лексичні і граматичні помилки та їхні правильні відповідники. URL: https://emlab.ho.ua/Service----/Slovnyk_typovyh_pomylok_mod.html